

NASZA WSPÓLNA, EUROPEJSKA PRZYSZŁOŚĆ

Do wglądu dla: negocjatorów Brexit z Unii Europejskiej i Zjednoczonego Królestwa; rządów wszystkich 28 krajów członkowskich Unii Europejskiej; Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Parlamentu Zjednoczonego Królestwa.

Poniższy Komunikat przekazuje ogólne poglądy przedstawicieli sektorów europejskiej edukacji, kultury, nauki i badań naukowych w odniesieniu do wyjścia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej. Poniższe zalecenia zostały wypracowane w wyniku rozległych konsultacji w całym regionie i zostały formalnie poparte przez ponad 400 organizacji i przedstawicieli sektorów kulturalnych, edukacyjnych i naukowych (zob. Załącznik 1).

Rekomendacje dla przywódców Unii Europejskiej i Zjednoczonego Królestwa

1. Prawa pobytu:

Apelujemy do europejskich i brytyjskich liderów o zagwarantowanie po Brexit prawa pobytu obywatelom Unii Europejskiej obecnie operującym w Zjednoczonym Królestwie oraz Brytyjczykom pracującym w pozostałych krajach UE.

2. Swoboda migracji:

Sektory edukacji, kultury oraz sektor nauk i badań są działami z natury mobilnymi i mającymi charakter międzynarodowy. Ich powodzenie, oraz sukces wielu innych sektorów zależy w znaczącym stopniu od swobody przemieszczania się ludności i zasobów. Gospodarki krajów europejskich oraz ogólnie pojmowane społeczeństwo aktualnie w dużym stopniu czerpią korzyści z obecnego w sektorze swobodnego przepływu pomysłów, kreatywności i talentu. Przykładowo, dział szkolnictwa wyższego w Zjednoczonym Królestwie jest w dużym stopniu zależny od 31 000 pracowników obcego pochodzenia, których wkład pracy przyczynia się do sukcesu sektora. Zalecamy zatem przywódcom Unii Europejskiej i Zjednoczonego Królestwa aby:

- a. Wynegocjować post-Brexit umowę dla sektorów edukacji, kultury, nauki i badań naukowych, która nie będzie wpływać hamująco na ich niezbędną łatwość przemieszczania się, lecz stworzy warunki do wzmocnienia i udogodnienia ich działań.
- b. Wyłącznie jeśli zajdzie taka konieczność, należy wprowadzić środki takie jak „pozwolenia kulturalne i edukacyjne”, które pozwolą ludziom i aktywom operującym w sektorach edukacji, kultury nauki i badań naukowych dalsze swobodne przemieszczanie się pomiędzy Zjednoczonym Królestwem i innymi państwami Unii Europejskiej. Zastosowane środki powinny być niedrogie, szybkie w przetwarzaniu i stosowane przez adekwatne okresy w celu zachęcenia do dalszej współpracy i partnerstwa.

3. Kontynuacja i zwiększenie uczestnictwa w programach multilateralnych:

Korzyści, zarówno te finansowe jak i te niemonetarne, czerpane przez europejskie gospodarki i społeczeństwa z finansowanych przez UE programów, takich jak

Erasmus+, Horizon 2020, Działania Marii Skłodowskiej-Curie czy Kreatywna Europa, są wielce znaczące. Z tego powodu apelujemy do brytyjskich i europejskich przywódców o zapewnienie instytucjom i jednostkom wywodzącym się ze Zjednoczonego Królestwa dostępu do wyżej wymienionych oraz przyszłych, podobnych programów multilateralnych. Zalecamy również rządowi brytyjskiemu oraz ustalenie adekwatnego wkładu finansowego by zapewnić kontynuację efektywności i wpływu.

4. Młodzi Europejczycy i przyszłe pokolenia:

Wzywamy brytyjskich, a także innych europejskich przywódców do poważnego rozważenia upoważnienia i zaangażowania młodych ludzi jako skutecznych przodowników pozytywnych zmian. Jeżeli Europa chce prosperować, młodzi ludzie muszą mieć możliwość odgrywać ważną rolę w kształtowaniu swojej przyszłości. Dlatego też zachęcamy europejskich i brytyjskich liderów by pro aktywnie zaangażować młodzież w tworzenie polityki Brexitu. Co więcej, nakłaniamy liderów europejskich, aby upewnili się, że każda młoda osoba ze Zjednoczonego Królestwa jak i spoza niego nabywa doświadczeń o charakterze międzynarodowym i interkulturalnym, czy to przez pracę, naukę, badania naukowe, przedstawienia, szkolenia, środowiska akademickie czy też podczas kursów językowych lub innych programów i wymian. Potwierdzone jest, że podobne doświadczenia pomagają rozwijać umiejętności, stwarzają możliwości, poszerzają horyzonty i budują jakże ważne zaufanie i zrozumienie między nacjami.

5. Własność intelektualna, kwalifikacje oraz porozumienia regulujące:

Brytyjcy i europejscy przywódcy powinni kontynuować współpracę w sferze regulacji praw własności intelektualnej, która jest niezwykle ważna w umożliwianiu kapitalizacji kreatywności, talentu i pomysłów przez organy kulturalne, naukowe i akademickie w Zjednoczonym Królestwie i Europie. Ponadto apelujemy do liderów brytyjskich i europejskich o zachowanie uznawanych standardów kwalifikacji zawodowych między Zjednoczonym Królestwem i pozostałymi 27 krajami członkowskimi Unii Europejskiej w dziedzinach edukacji, nauki, badań i kultury.

6. Przemysłane podejmowanie decyzji:

Stanowczo zalecamy przywódcom UE i Zjednoczonego Królestwa współpracowanie z przedstawicielami sektorów edukacyjnych, kulturalnych i naukowych w Zjednoczonym Królestwie i Unii Europejskiej podczas negocjacji dotyczących Brexitu, by utorować drogę przyszłej, obustronnie korzystnej, paneuropejskiej współpracy.

Podłoże

Od stycznia 2017 roku seria spotkań kulturalno-edukacyjnych „EU-UK Culture and Education Series” zebrała ponad 500 liderów z sektorów nauki, kultury i badań pochodzących z 32 krajów europejskich. Poprzez spotkania na żywo (w Berlinie, Madrycie i Londynie) oraz seminaria internetowe, przedstawiciele podjęli problem Brexitu i jego wpływu na funkcjonowanie pojedynczych sektorów.

Podczas wspomnianych sesji nasze instytucje, w tym muzea, teatry, organizacje studenckie, uniwersytety, szkoły, centra nauki języka i ewaluacji jego poziomu oraz

stowarzyszenia akademickie potwierdziły znaczenie współpracy i wyróżniły wspólne zalecenia mające wzmocnić ogólnoeuropejską kooperację po Brexicie. Ten komunikat został opublikowany online i uzyskuje poparcie.

Wspólna wizja

Nasza wizja zakłada ciągłą europejską współpracę, mającą pozwolić Europie kontynentalnej przodować w dziedzinach edukacji, kultury, nauki, badań i innowacji.

Wyobrażamy sobie otwartą, europejską strefę umożliwiającą swobodny rozwój intelektu i kreatywności, gdzie instytucje badawcze, kulturalne i naukowe odgrywają kluczową rolę, utrzymując miasta, promując mobilność socjalną, stymulując debatę i dialog, pozytywnie wpływając na społeczności, rozwiązując wyzwania światowe, zwiększając świadomość interkulturalną, promując kreatywność, wzmacniając spójność społeczną i transformując życie obywateli.

Studenci, artyści, uczeni, naukowcy, nauczyciele, badacze i młodzi ludzie podróżują, operują, współpracują i wprowadzają innowacyjne rozwiązania nie zważając na granice wspierani przez fundusze, zasoby, stwarzane możliwości i wymiany międzynarodowe. Społeczeństwo jako całość prosperuje na terenie Europy jako bezpośredni rezultat tego wzrostu zasobów intelektualnych, doświadczenia i wspólnych wartości. Młodzi obywatele są wzmocnieni, nabyli umiejętności i stają się zdolnymi przywódcami naszej wspólnej przyszłości.

Wspólne wyzwanie

Istnieje ryzyko, że Brexit zburzy tę wizję. Wprowadzenie ograniczeń w tych współpracujących ze sobą sektorach może spowodować niekorzystne dla Zjednoczonego Królestwa i innych krajów europejskich zmiany, przynosząc obopólne szkody. Z tego powodu kluczowe jest, by zbliżające się brytyjsko-europejskie negocjacje skupiły się na uniknięciu znaczących i kompleksowych zagrożeń dla kulturalnych, naukowych, edukacyjnych i badawczych sektorów w Zjednoczonym Królestwie oraz pozostałych państwach europejskich. Dyskusje między europejskimi i brytyjskimi przywódcami powinny kłaść nacisk na pozytywny wpływ, jaki realizowane w wyżej wspomnianych sektorach wspólne programy mają na wspólnoty we wszystkich krajach, w szczególności na młodych obywateli.

Przez wieki brytyjscy uczeni, naukowcy i artyści współpracowali i dzielili się pomysłami ze swoimi europejskimi odpowiednikami, dając początek niezliczonej ilości przełomów w dziedzinie nauki, sukcesów akademickich i wielkich dzieł sztuki, wzbogacając nas zarówno w aspekcie kulturalnym jak i ekonomicznym. Ta wymiana pomysłów i kreatywności przetrwała wojny i rewolucje. Musimy zadbać o to, by przetrwała również Brexit, a także przyszłe wyzwania, które pojawią się w zmieniającej się Europie.

Konsensus

Seria spotkań kulturalno-edukacyjnych UE i Zjednoczonego Królestwa wykazała szeroko rozpowszechnione wspólne przekonanie panujące w instytucjach europejskich, iż współpraca na polu edukacji, kultury, nauk ścisłych, badań oraz innowacji musi być sprawą priorytetową w trakcie negocjacji. Podtrzymanie, a nawet tam, gdzie to możliwe wzmocnienie istniejącej współpracy partnerskiej, finansowania i ustanowionych przepisów działa na naszą obopólną korzyść. Zacieśnienie współpracy w tych sektorach umożliwi gospodarkom europejskim dalsze prosperowanie w coraz bardziej

konkurencyjnym środowisku globalnym. Przywódcy Unii Europejskiej i Zjednoczonego Królestwa powinni zwrócić uwagę na ten jasno określony i silnie zaakcentowany konsensus sektorowy na terenie Europy, które to zjawisko jest rzadko zauważane w kontekście Brexitu.

Działania i porozumienie sektorowe są ważne. Jakkolwiek, najważniejsze jest to, aby negocjatorzy Unii Europejskiej i Zjednoczonego Królestwa tworzyli nadbudowę na bazie tego konsensusu poprzez wspieranie tego wspólnego wezwania i udzielanie pomocy w realizacji tej obopólnie korzystnej wspólnej wizji przez nas wypracowanej. Ponaglamy przywódców Unii Europejskiej i Zjednoczonego Królestwa, aby wsłuchali się w powyżej nakreślone rekomendacje, przedstawione po obszernych rozmowach między organizacjami ze wszystkich zakątków Europy. Kluczowym jest to, aby Brexit nie oznaczał zmniejszenia edukacyjnej, kulturalnej i naukowej współpracy pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a innymi krajami europejskimi. Powinniśmy raczej potraktować go jako okazję do zrewidowania, przemodelowania i wzmocnienia takich powiązań.

Te zagadnienia dotyczą nas wszystkich jako obywateli krajów europejskich. Ale też jako obywatele działający na polu nauk humanistycznych, ścisłych, edukacji, dziedzin twórczych i badań, ponosimy szczególną odpowiedzialność aby podtrzymać i wzmocnić korzyści płynące dla naszego kontynentu i całego świata dzięki otwartej i wolnej wymianie ludzi i idei.